

Lundakretsen

Remissyttrande
2022-04-05
Dnr VOO 2022/0120

Remiss: "Mat- och måltidsplan för Lunds kommun", KS 2018/0416

Kommunala Pensionärsrådet (KPR) i Lunds kommun har vid sammanträdet 2022-03-24 beslutat att uppdra till respektive pensionärsorganisation representerad i KPR att inkomma med remissvar på rubricerad plan till Birgitta Åkerson, birgitta.akerson@lund.se som sammanställer inkomna synpunkter i ett svar till KSAU.

Här är svaret från SPF Seniorerna Lundakretsen, som är samarbetsorganisationen för de sju SPF-föreningarna i Lunds kommun. Sammanlagt har dessa föreningar cirka 3.000 medlemmar i kommunen. Svaret har utarbetats av en arbetsgrupp utsedd vid sammanträde med Lundakretsen.

Utgångspunkt

Lunds kommuns Mat- och måltidsplan syftar till att tydliggöra hur kommunen arbetar med mat och måltider. Planen riktar sig till alla som på något sätt handhar och tar del av kommunens mat och måltider. Planen omfattar samtliga medarbetare och förtroendevalda i kommunen samt de verksamheter som upphandlas.

Mat och måltider är viktiga för Lunds kommun och berör alla. Det serveras god och vällagad mat i en inbjudande miljö, som möjliggör social samvaro. I Lunds kommunkoncern ska samtliga livsmedel ha minsta möjliga negativa klimat- och miljöpåverkan.

Ovanstående är utdrag ur Mat- måltidsplanen och vi är helt införstådda med betydelsen av detta. Vidare håller vi helt med om att Mat- och måltidsplanen skall utgå från **Livsmedelsverkets måltidsmodell** som består av sex områden: **god, integrerad, trivsam, miljösamt, näringsriktig och säker.**

Sammanfattande kommentar till planens innehåll

I planen beskrivs åtgärder och ansvar inom samtliga ovanstående områden. Man inriktar sig därvid främst på skolmåltider samt måltider för övriga medarbetare i kommunen.

Vi tolkar planen som en målbild, men **vi efterlyser mer konkret vilka åtgärder (aktiviteter) som krävs för att nå målen. Lever kommunen upp till dessa? Om inte: Hur skall man komma dit?**

Seniorerna inom kommunen finns inte omnämnda.

Specifika synpunkter avseende Dalby

Enligt ovan skall maten serveras i en inbjudande miljö som möjliggör social samvaro. Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för att bedriva lunchrestauranger som subventionerar lunch för invånare i Lunds kommun över 65 år. Det är viktigt för att bryta äldres isolering och ensamhet att kunna erbjuda en näringsriktig måltid för att uppnå bättre hälsa och livskvalitet.

Idag finns sådana restauranger i Lunds centralort, Genarp, Veberöd och Södra Sandby men **ej** i **Dalby** och **Stångby**. Enligt skrivelse daterad 2020-10-19 på kommunens hemsida serverades ca 190 luncher per dag, i genomsnitt ca 40 per restaurang. I lunchen ingick varmrätt, sallad, knäckebröd, dryck, dessert och kaffe. Pensionären betalade 55 kronor och anhörig eller medföljande 80 kronor.

Dalbys pensionärer har inte haft denna service sedan 2003, då boendet Hällbodal lades ner, Björkbacken byggdes i utkanten av byn. Här finns inte denna service att tillgå. Lokala Pensionärsrådet i Dalby skickade år 2018 ett brev till Vård- och omsorgsnämnden, i vilket man påtalade detta. Ännu har inget skett. Vikten av att komma hemifrån och äta lunch tillsammans med andra pensionärer försvinner. Social samvaro är viktigt.

SPF har på KPR-mötet den 24 mars 2022 fått veta att kommunen planerar en 6 – 8 veckors försöksverksamhet med att erbjuda seniorer att äta i skolans matsal. Samma mat som skolmaten. Inte klart fr o m när, men det lär bli under våren. Innan försöksverksamheten genomförts är det svårt att avgöra om detta är bra eller dåligt för seniorerna i Dalby. Det borde dock vara bättre än att hämta mat i skolan. Hur har kommunen tänkt sig lösa det hela under skolloven?

Om skolserveringen inte fyller kraven från seniorerna i Dalby, så kan restaurangsubvention vara ett alternativ som kommunen bör undersöka. I Dalby finns numera två bra alternativ, ombyggda Gästis samt Eld & Humle, restaurang i gamla smedjan, båda med möjlighet att sitta ute i fin trädgård vår och sommar. Dessa restauranger ligger helt centralt i byn.

Specifika synpunkter avseende Stångby/Vallkärra

Stångby/Vallkärra har aldrig haft någon måltidsservice. Det finns inga restauranger. För närvarande bedriver Svenska Kyrkan i församlingshemmet i Stångby sopplunch en dag per vecka, ca 50 kr. Just nu håller ett särskilt boende på att uppföras, men i nuläget är det oklart hur servicen skall ske.

Stångby/Vallkärra har heller **ingen Träffpunkt**. Anna Borgius, Vård- och omsorgsförvaltningen, har meddelat att ingen ny träffpunkt för norra Lund planeras när Möllaregården avvecklas senast år 2025. Därmed erbjuds ingen plats för blandad social samvaro i Stångby/Vallkärra.

Kraven på mat för äldre måste särskilt beaktas

Vid kontakt med Vård- och omsorgsförvaltningens nyanställda dietist Kristina Andersson framgår att måltidsplanen är ett samarbete med flera olika förvaltningar. Detta förklarar kanske delvis varför inget sägs om äldre och tonvikten istället ligger på barn och unga.

Dietisten stödjer helt och fullt de kända rönen om näringsriktiga mindre portioner vid flera tillfällen per dag för äldre. Hon har lovat framföra detta. Det vore önskvärt om dietisten kunde besöka Träffpunkterna och där ge råd och tips till personal och besökare.

Vi hänvisar till avsnitt 3.6 och 3.7 i Mat- och måltidsplanen som beskriver att mat och måltider skall vara näringsriktiga och säkra.

Vi anser det mycket viktigt att säkerställa att undernäring förebyggs och att näringsriktig mat serveras. Det är också oerhört väsentligt att de som tillagar maten har tillräcklig kunskap. Viktigt med adekvat hygienutbildning och kunskap om säker livsmedelshantering. Var finns **hemtjänstpersonal** i denna beskrivning?

Idag finns minutscheman för hemtjänstpersonal. Matlagning skall ske under 40 min/gång, tre gånger per vecka, ett lagat mål för två dagar.

Beträffande **mat för äldre i ordinärt boende** har vi också noterat ett beslut i november 2021 att förvaltningarna i ett pågående försök samarbetar gällande sammansättning av dygnsmatkasse samt transport till ett mindre antal brukare.

Övergripande sammanfattning

Sammanfattningsvis anser vi att Mat- och måltidsplanen i stort sett är bra, men tyvärr, vilket framgår av ovanstående, har hänsyn ej tagits till att **statistik visar att 80 plus-gruppen kommer att öka med 59 % till år 2029 i Lunds kommun.**

För SPF Seniorerna
Lundakretsen

Lars-Gösta Jardevall
Ordförande

Hemsida: <https://www.spfseniorerna.se/lundakretsen>